

Koszty postępowania - Austria

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [de](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe. Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki: [es](#)

Ramy prawne regulujące opłaty pobierane przez przedstawicieli zawodów prawniczych

Prawnicy

Co do zasady austriacki kodeks zawodu prawnika (*Rechtsanwaltsordnung*) przewiduje zasadniczo, że klient i prawnik mogą w drodze umowy dowolnie kształtować wysokość opłat pobieranych przez prawnika za świadczone usługi.

Opłaty można ustalać w oparciu o stawkę godzinową lub stawkę stałą. Stawka stała nie jest uzależniona od nakładu pracy i czasu poświęconego na sprawę. O ile opłata nie została wyraźnie ustalona, przyjmuje się, że wynagrodzenie w uzasadnionej wysokości zostało uzgodnione w oparciu o tabelę opłat przedstawioną w ustawie w sprawie tabeli opłat pobieranych przez prawników (*Rechtsanwaltstarifgesetz*) lub w ogólnych wytycznych dotyczących opłat pobieranych przez prawników (*Allgemeine Honorar-Kriterien für Rechtsanwälte*).

Kodeks postępowania cywilnego (*Zivilprozessordnung* – ZPO) oraz ustawa o tabeli opłat pobieranych przez prawników przewiduje, że w postępowaniu cywilnym sąd określa, jaką część kosztów strona przegrywająca musi zwrócić stronie wygrywającej. Przy określaniu kosztów uwzględnia się wartość przedmiotu sporu oraz czas trwania sprawy i charakter świadczonej usługi. Ustawa o tabeli opłat pobieranych przez prawników znajduje zastosowanie wyłącznie wtedy, gdy tak uzgodnili między sobą prawnik i klient.

W postępowaniu karnym zasadą jest, że każda osoba zatrudniająca prawnika do występowania w jej imieniu (oskarżony, strona, która wniosła oskarżenie o przestępstwo ścigane z oskarżenia prywatnego lub pokrzywdzony, który w postępowaniu karnym wytacza powództwo cywilne) musi pokryć związane z tym koszty. Zasada ta obowiązuje również wtedy, gdy sąd wyznaczył obrońcę z urzędu, chyba że spełnione zostaną warunki przyznania pomocy prawnej. Koszty różnią się ze względu na rodzaj i skład sądu rozpoznającego sprawę (np. sąd rejonowy, sąd okręgowy w składzie jednoosobowym, sąd ławniczy, ława przysięgłych).

Komornicy

Wynagrodzenie pobierane przez komorników sądowych (*Gerichtsvollzieher*) za ich działalność zostało uregulowane w ustawie o opłatach egzekucyjnych (*Vollzugsgebührengesetz*). Podstawową opłatą jest opłata egzekucyjna (*Vollzugsgebühr*), którą musi uiścić wnioskujący wierzyciel z chwilą złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji wraz z opłatą stałą (*Pauschalgebühr*), o której mowa w ustawie o kosztach sądowych (*Gerichtskostenengesetz* – GKG).

Opłata egzekucyjna pobierana na mocy [§ 2 ustawy o opłatach egzekucyjnych](#) stanowi część kosztów postępowania egzekucyjnego. W momencie orzekania o kosztach sąd może zasądzić na wniosek wierzyciela o dokonaniu zwrotu kosztów przez dłużnika.

Komornikowi przysługuje również wynagrodzenie za pobieranie dowodów wpłaty. Może ono podlegać odliczeniu od kwoty zebranej ([§ 11 ustawy o opłatach egzekucyjnych](#)).

Koszty stałe

Koszty stałe w postępowaniu cywilnym

Koszty stałe stron w postępowaniu cywilnym

Opłaty sądowe należne za korzystanie z usług sądu przyjmują postać opłaty stałej (*Pauschalgebühr* or *Festgebühr*) albo proporcjonalnej wartości podstawy oszacowania (*Hundertsatzgebühr* or *Tausendsatzgebühr*). Ich poziom zależy od charakteru sprawy, jak i wartości przedmiotu sporu.

Etap postępowania cywilnego, na którym strony muszą uiścić koszty stałe

W przypadku postępowania cywilnego w pierwszej instancji opłaty stałe należy uiścić z chwilą wniesienia pozwu. Opłata jest płatna jednorazowo i odnosi się do całości postępowania w pierwszej instancji, niezależnie od tego, czy wniosek obejmuje więcej niż jedno roszczenie lub dotyczy więcej niż jednej osoby. Jeżeli w trakcie postępowania zakres dochodzonego roszczenia zostanie rozszerzony, konieczne może okazać się poniesienie dodatkowych opłat. Takie opłaty stają się wymagalne z chwilą wniesienia pism procesowych

Jeżeli do rozszerzenia zakresu dochodzonego roszczenia dochodzi podczas rozprawy, opłata jest należna z chwilą zaprotokołowania takiego rozszerzonego roszczenia. W przypadku postępowania cywilnego w drugiej lub trzeciej instancji opłatę należy uiścić z chwilą złożenia apelacji (§ 2 ust. 1 ustawy o opłatach sądowych). W postępowaniach nieprocesowych, w drodze wyjątku, zamiast opłaty za roszczenie (*Klagegebühr*) należna jest czasami opłata za orzeczenie (*Entscheidungsgebühr*).

Koszty stałe w postępowaniu karnym

Koszty stałe stron w postępowaniu karnym

Na mocy pkt 13 (Tarifpost 13) ustawy o opłatach sądowych opłatę należy uiścić wyłącznie w przypadkach przestępstw ściganych z oskarżenia prywatnego.

Etap postępowania karnego, na którym strony muszą zapłacić koszty stałe

Strony muszą zapłacić koszty stałe na początku postępowania.

Koszty stałe w postępowaniu konstytucyjnym

Koszty stałe stron w postępowaniu konstytucyjnym

Na mocy art. 17a ust. 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (*Verfassungsgerichtshofgesetz — VfGG*) opłata wynosi 220 EUR.

Etap postępowania konstytucyjnego, na którym strony procesu muszą zapłacić koszty stałe

Strony muszą zapłacić koszty stałe na początku postępowania.

Informacje wstępne, których powinni udzielić zastępcy procesowi

Prawa i obowiązki stron

Na prawniku ciąży zasadniczo obowiązek poinformowania swojego klienta o sposobie naliczania opłat oraz o kosztach, które poniesie klient. W § 50 ust. 2 wytycznych w sprawie wykonywania zawodu prawnika oraz nadzoru nad obowiązkami prawników (*Richtlinien für die Ausübung des Rechtsanwaltsberufs und für die Überwachung der Pflichten des Rechtsanwalts, RL-BA*) zaleca się, by prawnik z chwilą przyjęcia instrukcji w nowej sprawie poinformował klienta o podstawie naliczenia kosztów oraz o jego prawie do płatności okresowych.

Jeżeli strony nie uzgodniły stawki stałej, klient ma prawo do wnioskowania o przedstawienie w stosownych odstępach czasu okresowego zestawienia rachunków lub zestawienia wyświadczonych już usług bądź, jeżeli strony uzgodniły opłatę według stawki godzinowej, wykazu czasu dotychczas poświęconego sprawie.

Z chwilą podjęcia decyzji o korzystaniu z usług danego prawnika należy zawrzeć umowę określającą datę rozpoczęcia płatności i ich częstotliwość.

Źródła kosztów – podstawa prawna

Gdzie zdobyć informacje na temat źródeł kosztów w Austrii?

Przepisy ustawowe w sprawie odpowiedzialności za koszty w sporach z zakresu prawa cywilnego (w tym w sprawach handlowych) znajdują się w §§ 40-55 kodeksu postępowania cywilnego. Sprawy rodzinne, szczególnie w odniesieniu do rozwodu za obopólną zgodą, sporów dotyczących prawa do opieki, prawa do kontaktów z dzieckiem lub postępowania z zakresu roszczeń alimentacyjnych, rozpatrywane są w postępowaniu nieprocesowym. Postępowanie nieprocesowe podlega odrębnym przepisom dotyczącym kosztów. Ogólne zasady zostały zawarte w art. 78 ustawy o postępowaniu nieprocesowym (*Außerstreitgesetz* — *AußStrG*). Od tych przepisów istnieją wyjątki między innymi w postępowaniach dotyczących sporów o prawo do opieki nad dzieckiem i prawo do kontaktu z dzieckiem oraz postępowaniach dotyczących roszczeń alimentacyjnych na rzecz małoletnich. Koszty w postępowaniu karnym regulują art. 380-395 kodeksu postępowania karnego (*Strafprozessordnung* — *StPO*).

Na stronie internetowej [austriackiej Izby Adwokackiej](#) (*Österreichischer Rechtsanwaltskammertag*) znajduje się broszura informacyjna zawierająca ogólne informacje o opłatach, do których pobierania uprawnieni są prawnicy. Ponadto informacje ogólne można znaleźć na stronie internetowej [POMOC – obsługa obywateli](#) w zakładkach „Leben in Österreich”/„Zivilrecht”/„Zivilverfahren” [Życie w Austrii/Prawo cywilne/Postępowanie cywilne].

Ogólne bezpłatne informacje na temat kosztów sądowych znajdują się na stronie internetowej [POMOC – obsługa obywateli](#). Teksty ustaw (takich jak ustawa o kosztach sądowych i przepisy dotyczące tabeli opłat) są bezpłatnie udostępnione w ramach [systemu informacji prawnej Republiki Austrii](#) (*Rechtsinformationssystem des Bundes* — *RIS*) na stronie internetowej Urzędu Kanclerza Federalnego.

W jakich językach można uzyskać informacje o źródłach kosztów w Austrii?

W języku niemieckim.

Gdzie zdobyć informacje na temat mediacji?

Lista mediatorów (prowadzona przez Ministerstwo Sprawiedliwości) jest ogólnie dostępna na [poświęconej temu stronie internetowej](#).

Informacje na temat mediacji między oskarżonym i pokrzywdzonym w odniesieniu do naprawienia szkody w postępowaniu karnym znajdują się na stronie internetowej [NEUSTART](#) (również w języku angielskim).

Gdzie zdobyć dodatkowe informacje na temat kosztów?

Informacje online dotyczące kosztów sądowych

Ogólne informacje na temat austriackiego wymiaru sprawiedliwości, kosztów i Federalnego Ministerstwa Sprawiedliwości można znaleźć na stronie internetowej [austriackiego wymiaru sprawiedliwości](#) i na stronie [POMOC](#), która zapewnia ogólne i podane w przystępny sposób informacje.

Na stronie [systemu informacji prawnej Republiki Austrii](#) znajdują się pełne teksty następujących ustaw:

- ustawy o kosztach sądowych (*Gerichtsgbührengesetz* — *GGG*),
- ustawy o prawie do pobierania opłat (*Gebührenanspruchsgesetz* — *GebAG*),
- kodeksu zawodu prawnika (*Rechtsanwaltsordnung* — *RAO*),
- ustawy w sprawie tabeli opłat pobieranych przez prawników (*Rechtsanwaltstarifgesetz* — *RATG*).

Tekst ogólnych wytycznych dotyczących opłat pobieranych przez prawników (*Allgemeine Honorar-Kriterien für Rechtsanwälte* — *AHK*) jest dostępny na stronie internetowej [austriackiej Izby Adwokackiej](#).

Gdzie zdobyć informacje na temat średniej długości trwania różnych postępowań?

W celu uzyskania takich informacji należy skontaktować się bezpośrednio z austriackim Ministerstwem Sprawiedliwości.

Gdzie zdobyć informacje na temat średnich łącznych kosztów danego postępowania?

Koszty sądowe należne za poszczególne postępowania są ustalane z góry (na podstawie ustawy o kosztach sądowych). Mogą one ulec zmianie, jeżeli wartość przedmiotu sporu wzrasta lub maleje.

Koszty, które strona przegrywająca musi zapłacić stronie wygrywającej w postępowaniu cywilnym (opłaty pobierane przez prawników, wynagrodzenie biegłych i tłumaczy), ustala sąd. Sąd wydaje nakaz zapłaty na podstawie ustawy w sprawie tabeli opłat pobieranych przez prawników (wynagrodzenie prawników) oraz ustawy o prawie do pobierania opłat (opłaty pobierane przez biegłych i tłumaczy). Koszty te w dużej mierze są uzależnione od poziomu poniesionych wydatków i czasu poświęconego na sprawę. Nie jest możliwe podanie z góry określonej kwoty.

Zasadniczo wynagrodzenie wypłacane prawnikowi przez klienta może być dowolnie ustalane w drodze porozumienia stron.

Podatek od wartości dodanej

Gdzie zdobyć informacje na temat VAT? Jakie są stosowane stawki?

Usługi prawnicze podlegają opodatkowaniu podatkiem od wartości dodanej. W Austrii stawka VAT wynosi 20%. Podobnie jak w przypadku pozostałych wydatków kwotę podatku należy przekazać prawnikowi oddzielnie, o czym stanowi art. 16 ustawy w sprawie tabeli opłat pobieranych przez prawników i art. 17 ogólnych wytycznych dotyczących opłat. Tabele opłat przedstawione w ustawie w sprawie tabeli opłat pobieranych przez prawników oraz w ogólnych wytycznych dotyczących opłat nie zawierają podatku od wartości dodanej.

Pomoc prawna

Próg dochodów stosowany w sprawach cywilnych

Kwalifikowanie się do uzyskania pomocy prawnej (*Verfahrenshilfe*) nie jest zależne od ustawowo przyjętego progu dochodów. W postępowaniu cywilnym (oraz w sprawach handlowych) kwestie związane z pomocą prawną reguluje kodeks postępowania cywilnego. Przepisy kodeksu postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio w postępowaniu nieprocesowym. Sąd rozpoznający sprawę w pierwszej instancji postanawia o przyznaniu pomocy prawnej.

Pomoc prawną należy przyznać danej stronie, jeżeli dochód, sytuacja finansowa i zobowiązania alimentacyjne strony uniemożliwiają jej pokrycie kosztów postępowania bez naruszenia poziomu dochodu (*notwendiger Unterhalt*) niezbędnego do utrzymania się na skromnym poziomie. Ponadto postępowanie nie może w oczywisty sposób być obciążone nadmiernymi trudnościami ani być pozbawione jakichkolwiek szans powodzenia. Sąd decyduje, które z wymienionych poniżej świadczeń należy przyznać w każdej indywidualnej sprawie.

W Austrii na pomoc prawną składa się:

- tymczasowe zwolnienie z opłat sądowych, kosztów powołania świadków, biegłych i tłumaczy (ustnych lub pisemnych), kosztów publikacji niezbędnych obwieszczeń, kosztów powołania kuratora (*Kurator*) oraz wszelkich wydatków poniesionych przez przedstawiciela prawnego lub prawnika wyznaczonego przez sąd;
- reprezentacja przez prawnika.

W ciągu trzech lat po zakończeniu postępowania od stron, które otrzymały pomoc prawną, można wymagać zwrotu uzyskanej przez nie pomocy – w części lub w całości – pod warunkiem że ich finansowa sytuacja uległa zmianie i w chwili obecnej mogą dokonać tego rodzaju płatności bez naruszenia minimalnego poziomu ich dochodów.

Próg dochodów w sprawach karnych stosowany w odniesieniu do oskarżonych i pokrzywdzonych

Nie ma żadnego stałego progu finansowego stosowanego w celu zakwalifikowania oskarżonego lub pokrzywdzonego do uzyskania pomocy prawnej. Głównymi kryteriami jest dochód powyżej płacy minimalnej oraz dochód niepozwalający na utrzymanie na odpowiednim poziomie.

Wysokość płacy minimalnej jest regularnie aktualizowana i obowiązująca stawka jest publikowana na stronie internetowej [austriackiego wymiaru sprawiedliwości](#).

Warunki uzyskania pomocy prawnej przez pokrzywdzonych

W przypadku gdy powód cywilny – na mocy art. 66 ust. 2 austriackiego kodeksu postępowania karnego – nie jest uprawniony do otrzymania pomocy sądowej (*Prozessbegleitung*), ma prawo do uzyskania pomocy prawnej (*Verfahrenshilfe*), pod warunkiem że:

- nie jest w stanie ponieść opłat z tytułu zastępstwa procesowego bez naruszenia niezbędnego poziomu swoich dochodów (zob. powyżej zastrzeżenia w odniesieniu do minimalnego poziomu dochodów), oraz

skorzystanie z zastępstwa procesowego leży w interesie wymiaru sprawiedliwości i przede wszystkim jest korzystne ze względu na właściwą egzekucję roszczeń w celu uniknięcia wszczynania późniejszych odrębnych postępowań cywilnych.

Warunki uzyskania pomocy prawnej przez oskarżonych

Oprócz tego, że udzielenie pomocy prawnej oskarżonemu jest uzależnione od kryterium finansowego, sama pomoc prawna musi leżeć w interesie wymiaru sprawiedliwości i przede wszystkim być korzystna ze względu na potrzebę przeprowadzenia właściwej obrony.

Wyznaczenie obrońcy z urzędu jest uznawane jako leżące w interesie wymiaru sprawiedliwości w każdym przypadku, gdy na podstawie art. 61 ust. 1 kodeksu postępowania karnego mamy do czynienia z koniecznością obrony (*notwendige Verteidigung*), zob. poniżej,

- w przypadku gdy oskarżony jest niewidomy, niesłyszący, niemy lub w innym zakresie niepełnosprawny lub nie posiada wystarczającej znajomości języka stosowanego przez sąd,
- w przypadku postępowania odwoławczego,
- w przypadku gdy w sprawie występują złożone okoliczności faktyczne i prawne.

W przypadku wystąpienia konieczności obrony oskarżonego musi reprezentować obrońca z urzędu. W art. 61 ust. 1 kodeksu postępowania karnego wymieniono wyczerpująco przypadki, w których obrona jest konieczna. Chodzi o:

- okres, kiedy oskarżony jest objęty aresztem tymczasowym,
- okres, w którym trwa postępowanie o umieszczenie sprawcy w zakładzie psychiatrycznym,
- w postępowaniu sądowym o umieszczenie sprawcy w zakładzie odwykowym lub w zakładzie o podwyższonym rygorze,
- w postępowaniu sądowym przed sądem okręgowym, w którego składzie zasiadają ławnicy lub przysięgli,
- w postępowaniu sądowym przed sądem okręgowym w składzie jednego sędziego, gdy sprawa zagrożona jest wyrokiem pozbawienia wolności w wymiarze przekraczającym trzy lata, z wyjątkiem spraw dotyczących kradzieży z włamaniem, o którym mowa w art. 129 ust. 1-3 kodeksu karnego, i przywłaszczenia rzeczy skradzionych, o którym mowa w art. 164 ust. 4 kodeksu karnego,
- w postępowaniu odwoławczym od wyroku sądu, w którego składzie zasiadali ławnicy lub przysięgli,
- w przypadku złożenia wniosku o wznowienie postępowania i w związku z przeprowadzeniem rozprawy bez wyłączenia jawności w sprawie tego wniosku.

Bezpłatne postępowania sądowe

W postępowaniu karnym, w celu ochrony praw pokrzywdzonych, pomoc psychologiczno-społeczna (*psychosoziale Prozessbegleitung*) lub pomoc sądowa (*juristische Prozessbegleitung*) dostępna jest bezpłatnie ofiarom aktów przemocy, groźby karalnej lub przemocy seksualnej, także małżonkowi, partnerowi życiowemu, krewnym w linii prostej lub rodzeństwu osoby, która zmarła w wyniku przestępstwa, bądź też innym krewnym będącymi świadkami popełnienia przestępstwa. Pomoc psychologiczno-społeczna obejmuje przygotowanie pokrzywdzonego do postępowania i obniżenie napięcia emocjonalnego wynikającego z postępowania. Pomocy psychologiczno-społecznej lub pomocy sądowej udzielają organizacje wsparcia ofiar, z którymi Ministerstwo Sprawiedliwości podpisało umowy na mocy art. 66 ust. 2 kodeksu postępowania karnego.

W przypadku postępowań nieprocesowych nie ma żadnych opłat z tytułu ustanowienia kuratora (*Sachverwalter*) lub w związku z toczącymi się postępowaniami o ustanowienie prawa do opieki i prawa do kontaktu z dzieckiem. Niepobierane są również opłaty w przypadku postępowań toczących się na mocy ustawy o zakładach zamkniętych (*Unterbringungsgesetz*) lub ustawy o domach opieki (*Heimaufenthaltsgesetz*). W przypadku gdy strona ma niskie dochody i ograniczony majątek pomoc prawna może zostać przyznana w formie tymczasowego zwolnienia z opłat. Zakres przyznanego zwolnienia jest uzależniony od treści wniosku i uznania sądu.

Kiedy strona przegrywająca sprawę musi pokryć koszty poniesione przez stronę wygrywającą?

Postępowanie procesowe

Przepisy kodeksu postępowania cywilnego regulują kwestie kosztów w postępowaniu cywilnym (w tym w sprawach handlowych). Kodeks przewiduje, że na wstępie każda strona musi pokryć poniesione koszty proporcjonalnie do swojego udziału w postępowaniu. W przypadku rozstrzygnięcia sprawy sąd orzeka w przedmiocie kosztów postępowania. Zasadą jest zwrot poniesionych kosztów na rzecz strony wygrywającej. Strona przegrywająca w każdym względzie musi zwrócić drugiej stronie wszystkie opłaty i koszty niezbędne dla właściwego prowadzenia dochodzenia lub obrony w sprawie. W przypadku gdy orzeczenie jest korzystne dla stron w odniesieniu do części zgłoszonych roszczeń i niekorzystne w pozostałej części, koszty należy wzajemnie potrącić lub proporcjonalnie rozdzielić.

Odstępnie od zasady zwrotu poniesionych kosztów na rzecz strony wygrywającej jest uzasadnione w określonych sytuacjach, na podstawie prawa słuszności:

- w przypadku względnie nieznacznej przegranej, jeżeli odrzucona część powództwa nie spowodowała szczególnych kosztów,

- jeżeli wysokość roszczenia jest określona przez biegłych lub na podstawie uznania sądu oraz w przypadku gdy koszty podlegać będą wzajemnemu potrąceniu.
- jeżeli postępowanie pozwanego nie przyczyniło się do wniesienia powództwa i w przypadku gdy pozwany uznał roszczenie przy pierwszej sposobności, oraz
- w przypadku gdy jedna ze stron spowodowała automatyczne umorzenie postępowania lub uznanie postępowania za nieważne, ta strona może mieć obowiązek uiszczenia całości kosztów.

Postępowanie nieprocesowe

Sprawy z zakresu prawa rodzinnego (roszczenia alimentacyjne, postępowania w sprawie prawa do kontaktu z dzieckiem i prawa do opieki, rozwód za obopólną zgodą) są rozpatrywane w postępowaniu nieprocesowym. Ogólne zasady dotyczące kosztów w postępowaniu nieprocesowym przewidziano w art. 78 ustawy o postępowaniu nieprocesowym. W przypadku znacznej liczby postępowań istnieją jednak wyjątki. Również w tych postępowaniach stosuje się zasadę zwrotu poniesionych kosztów na rzecz strony wygrywającej, jednakże mogą także znaleźć zastosowanie inne zasady na podstawie prawa słuszności. Podstawy te są znacznie obszerniejsze niż przewidziane w kodeksie postępowania cywilnego. W przypadku braku roszczenia o zwrot kosztów, strony muszą pokryć wydatki bieżące (np. wynagrodzenie biegłego) odpowiednio do swojego udziału w rozpatrywanej sprawie lub podzielić je równomiernie między siebie, o ile określenie wielkości udziału jest niemożliwe.

Szczegóły dotyczące różnych rodzajów postępowań (roszczenia alimentacyjne, postępowanie w sprawie prawa do kontaktu z dzieckiem i prawa do opieki oraz postępowanie w sprawie o rozwód):

- w odniesieniu do postępowania rozwodowego należy rozróżnić dwa rodzaje rozwodów, a mianowicie rozwód kontradyktoryjny oraz rozwód za obopólną zgodą stron.

W sprawach o rozwód kontradyktoryjny zastosowanie znajdują przepisy szczególne kodeksu postępowania cywilnego. Koszty zostaną wzajemnie potrącone, jeżeli sąd nie orzeknie o winie jednej ze stron. Jeżeli powodem rozwodu był rozkład pożycia małżeńskiego (*Zerrüttung*) i jeżeli w orzeczeniu rozwodu uwzględniono orzeczenie o odpowiedzialności za rozkład pożycia, strona winna musi ponieść pozostałe koszty.

Rozwód za obopólną zgodą jest rozpatrywany w ramach postępowania nieprocesowego, podobnie jak pozostałe dwa rodzaje postępowań z zakresu prawa rodzinnego. Małżonkowie składają w sądzie dwa jednobrzmiące wnioski, a ponieważ postępowanie nie jest sporne, nie ma konieczności zasądzenia kosztów. Obie strony muszą w jednakowym stopniu pokryć wydatki bieżące.

- Postępowania w sprawie prawa do opieki nad dzieckiem i prawa do kontaktów z dzieckiem również należą do postępowań nieprocesowych. Na mocy klauzuli wyłączenia (art. 107 ust. 3 ustawy o postępowaniu nieprocesowym) w postępowaniach w sprawie prawa do opieki i prawa do kontaktów z dzieckiem nie zasądza się żadnych kosztów.
- Kolejna klauzula wyłączenia (art. 101 ust. 2 ustawy o postępowaniu nieprocesowym) przewiduje, że nie zasądza się żadnych kosztów w postępowaniu dotyczącym roszczeń alimentacyjnych na rzecz małoletnich dzieci.

Postępowanie karne

Co do zasady w postępowaniu karnym każda osoba, która jest reprezentowana przez obrońcę z urzędu lub innego przedstawiciela, musi osobiście ponieść związane z tym koszty, nawet jeżeli prawnik został wyznaczony przez sąd (art. 393 ust. 1 kodeksu postępowania karnego).

Wyrok skazujący oskarżonego zawiera również nakaz poniesienia przez oskarżonego kosztów postępowania karnego (art. 389 ust. 1 kodeksu postępowania karnego). Na mocy [art. 381 ust. 1](#) kodeksu postępowania karnego wyróżniamy następujące koszty:

- opłatę stałą w odniesieniu do niesprecyzowanych dalszych kosztów postępowania, w tym kosztów dochodzenia i czynności zarządzonej przez prokuratora lub sąd, które na mocy § 381 ust. 3 są ograniczone do niżej wskazanych maksymalnych wielkości: w postępowaniu przed sądem okręgowym, w którego składzie występują przysięgli – od 500 EUR do 10 000 EUR; w postępowaniu przed sądem okręgowym, w którego składzie występują ławnicy – od 250 EUR do 5 000 EUR; w postępowaniu przed sądem okręgowym w składzie jednego sędziego zawodowego – od 150 EUR do 3 000 EUR oraz w postępowaniu przed sądem rejonowym – od 50 EUR do 1 000 EUR,
- wynagrodzenie biegłego i – co do zasady – także wszelkie opłaty z tytułu udziału tłumacza ustnego,
- koszty informacji, sprawozdań lub opinii przedstawionych przez organy władzy publicznej,
- koszty transportu oskarżonego lub koszty podróży świadka z zagranicy,

- koszty wynikające z postanowienia o zabezpieczeniu, koszty związane z informacjami o kontaktach bankowych, koszty zajęcia korespondencji, koszty informacji o danych telekomunikacyjnych oraz koszty nagrywania treści rozmów telefonicznych,
- koszty wykonania wyroku, z wyłączeniem kosztów mających związek z karą pozbawienia wolności,
- opłaty prawne związane z postępowaniem,
- opłaty pobierane przez obrońcę z urzędu lub innych przedstawicieli,
- opłatę stałą w wysokości do 1 000 EUR, na pokrycie kosztów pomocy psychologiczno-społecznej lub pomocy sądowej udzielonej pokrzywdzonym.

Organy władzy federalnej pokrywają koszty z góry, z wyjątkiem kosztów wymienionych powyżej w punktach 3, 7, 8 i 9. Sąd, wyznaczając opłaty stałe, o których mowa w punkcie 9 (§ 381 ust. 1 i 9), bierze pod uwagę możliwości finansowe osoby, która ma te koszty ponieść. Koszty świadczenia usługi przez tłumacza ustnego nie podlegają zwrotowi, jeżeli były one konieczne ze względu na niemożność komunikacji oskarżonego na rozprawie w wyniku niedostatecznej znajomości języka lub jako rezultat niepełnosprawności.

Jednakże zgodnie z § 391 ust. 1 kodeksu postępowania karnego koszty postępowania karnego podlegają zwrotowi przez skazanego wyłącznie w przypadku, gdy nie zagraża to jego dochodowi koniecznemu do utrzymania się na skromnym poziomie lub jego finansowym możliwościom w odniesieniu do wypłaty odszkodowania za spowodowane szkody. Jeżeli koszty nie mogą zostać pokryte z powodu braku dochodów po stronie skazanego, sąd może uznać koszty za nieściągalne. Jeżeli sąd poweźmie przypuszczenie, że chwilowo nieściągalne koszty mogą stać się ściągalne w przyszłości, należy po upływie określonego czasu ponownie oszacować możliwości finansowe strony. Ustawowy termin końcowy zwrotu kosztów wynosi pięć lat od daty doręczenia prawomocnego orzeczenia w sprawie. Jeżeli sąd zasądzi koszty od osoby skazanej, lecz okaże się, że jest ona niewypłacalna, organy odpowiedzialne za egzekucję kosztów mogą wydłużyć ostateczny termin ich uiszczenia, zezwolić na płatność w ratach lub zmniejszyć kwotę kosztów.

Jeżeli osoba skazana wyrokiem sądu karnego ma obowiązek zapłacenia powodowi cywilnemu przynajmniej częściowego odszkodowania, musi również zwrócić koszty poniesione przez powoda cywilnego w postępowaniu karnym.

Na mocy art. 393 lit. a kodeksu postępowania karnego oskarżony, który został uniewinniony, może złożyć wniosek w sprawie uzyskania od organów władz federalnych zwrotu kosztów związanych z obroną. Koszty te obejmują niezbędne wydatki faktycznie poniesione oraz opłatę stałą w związku z kosztami obrony. Opłatę stałą ustala się w oparciu o zakres i stopień złożoności obrony oraz przy uwzględnieniu konieczności i prawidłowości świadczonych przez prawnika usług, przy czym opłata nie może przekroczyć następujących pułapów: w postępowaniu przed sądem okręgowym, w którego składzie występują przysięgli – 5 000 EUR; w postępowaniu przed sądem okręgowym, w którego składzie występują ławnicy – o 2 500 EUR; w postępowaniu przed sądem okręgowym w składzie jednego sędziego zawodowego – 1 250 EUR oraz w postępowaniu przed sądem rejonowym – 450 EUR.

W przypadku gdy postępowanie karne zostaje wszczęte z oskarżenia prywatnego lub na wniosek powoda cywilnego z art. 72 kodeksu postępowania karnego i nie prowadzi do wyroku skazującego, wszystkie koszty związane z wszczęciem lub kontynuacją postępowania musi uiścić osoba wnosząca oskarżenie prywatne lub powód cywilny. Powód cywilny nie musi pokrywać kosztów, jeżeli postępowanie karne zakończy się ugodą (*Diversion*, art. 198-209 kodeksu postępowania karnego).

Opłaty pobierane przez biegłych

W postępowaniu cywilnym procesowym (w tym w sprawach handlowych) strona powołująca biegłego musi pokryć koszty jego wynagrodzenia proporcjonalnie do stopnia uznania lub odrzucenia jej roszczeń (§ 43 ust. 1 kodeksu postępowania cywilnego).

W przypadku rozwodu kontradyktoryjnego, jeżeli nie wydano orzeczenia o winie, wydatki bieżące stron zostają wzajemnie potrącone; jeżeli jedna strona opłaciła ponad połowę wydatków, druga strona musi zwrócić nadwyżkę. Jednakże strona uznana za winną musi zwrócić drugiej stronie koszty wynagrodzenia biegłego.

W przypadku rozwodu za obopólną zgodą, postępowań w sprawie prawa do opieki na dzieckiem i prawa do kontaktów z dzieckiem oraz postępowań dotyczących roszczeń alimentacyjnych na rzecz małoletnich dzieci koszt wynagrodzenia biegłych pokryty początkowo z funduszy urzędowych zwraca do sądu strona, która spowodowała konieczność powołania biegłego lub na rzecz której podjęto działania z urzędu. Jeżeli obowiązek zwrotu kosztów ciąży na kilku osobach, są one współodpowiedzialne (§ 1 ust. 5 ustawy o kosztach sądowych, *Gerichtliches Einbringungsgesetz* – GEG, w związku z § 2 ust. 1 tej ustawy).

Przepisy ustawy o prawie do pobierania opłat regulują wysokość wynagrodzenia biegłych, która w każdym indywidualnym przypadku zależy przede wszystkim od treści i zakresu ekspertyzy przygotowanej na wniosek sądu.

W postępowaniu karnym wynagrodzenie biegłych stanowi część kosztów postępowania (§ 381 ust. 1 kodeksu postępowania karnego), które na mocy § 389 ust. 1 kodeksu postępowania karnego musi uiścić osoba skazana. Wysokość wynagrodzenia biegłych określa sąd lub oskarżyciel publiczny, a koszty ponoszą organy władz federalnych.

Wynagrodzenie tłumaczy

Udzielone powyżej wyjaśnienia mają również zastosowanie do wynagrodzeń tłumaczy.

Dokumenty powiązane

[Analiza kosztów przejrzystości: sprawozdanie – Austria](#)

Powiązane linki

 [Paragraf 32 ustawy o kosztach sądowych](#)

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 16/05/2018